UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

15 päivänä heinäkuuta 2010 *

Asiassa C-70/09,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Verwaltungsgerichtshof (Itävalta) on esittänyt 21.1.2009 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 17.2.2009, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Alexander Hengartner ja

Rudolf Gasser

vastaan

Landesregierung Vorarlberg,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts sekä tuomarit R. Silva de Lapuerta (esittelevä tuomari), G. Arestis, J. Malenovský ja T. von Danwitz,

julkisasiamies: N. Jääskinen,
kirjaaja: hallintovirkamies K. Malacek,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 27.1.2010 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Alexander Hengartner ja Rudolf Gasser, edustajanaan Rechtsanwalt A. Wittwer,

– Vorarlberger Landesregierung, asiamiehenään J. Müller,

– Itävallan hallitus, asiamiehinään E. Riedl, E. Pürgy ja W. Hämmerle,

– Euroopan komissio, asiamiehinään W. Mölls ja T. Scharf,

kuultuaan julkisasiamiehen 20.5.2010 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta 21.6.1999 Luxemburgissa allekirjoitetun Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Sveitsin valaliiton sopimuksen (EYVL 2002, L 114, s. 6) liitteessä I olevien määräysten tulkintaa.

2 Pyyntö on esitetty asiassa, jossa valittajina ovat Sveitsin kansalaiset Alexander Hengartner ja Rudolf Gasser sekä valittajien vastapuolena Landesregierung Vorarlberg (Vorarlbergin osavaltion hallitus) ja joka koskee metsästysmaksun suorittamista silloin, kun valittajiin on sovellettu korkeampaa maksukantaa kuin jota sovelletaan muun muassa Euroopan unionin kansalaisiin.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta tehty sopimus

3 Euroopan yhteisö ja sen jäsenvaltiot sekä Sveitsin valaliitto allekirjoittivat 21.6.1999 seitsemän sopimusta, joihin henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta tehty sopimus (jäljempänä sopimus) kuuluu. Kyseiset seitsemän sopimusta hyväksyttiin Euroopan yhteisön puolesta 4.4.2002 tehdyllä neuvoston ja komission päätöksellä 2002/309/EY, Euratom (EYVL L 114, s. 1), ja ne tulivat voimaan 1.6.2002.

4 Sopimuksen tarkoituksena on muun muassa sen 1 artiklan a ja b alakohdan mukaisesti myöntää Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden ja Sveitsin valaliiton kansalaisille maahantulo- ja oleskeluoikeus sekä oikeus ryhtyä harjoittamaan palkkatyötä, toimia itsenäisenä ammatinharjoittajana ja jäädä sopimuspuolten alueelle sekä helpottaa palvelujen – erityisesti lyhytkestoisten – tarjoamista sopimuspuolten alueella.

5 Mainitun sopimuksen 2 artiklan otsikko on ”Syrjimättömyys”, ja siinä määrätään seuraavaa:

”Sopimuspuolen alueella laillisesti oleskelevia toisen sopimuspuolen kansalaisia ei syrjitä kansalaisuuden perusteella tämän sopimuksen liitteiden I, II ja III määräyksiä soveltaen ja niiden mukaisesti.”

6 Sopimuksen 4 artiklan otsikko on ”Oleskeluoikeus ja oikeus ryhtyä harjoittamaan taloudellista toimintaa”, ja se kuuluu seuraavasti:

”Oleskeluoikeus ja oikeus ryhtyä harjoittamaan taloudellista toimintaa taataan liitteen I määräysten mukaisesti, jollei 10 artiklan määräyksistä muuta johdu.”

7 Sopimuksen 5 artikla sisältää määräykset palvelujen tarjoamisesta. Sen 3 kohdan mukaan ”luonnollisilla henkilöillä, jotka ovat Euroopan yhteisön jäsenvaltion tai Sveitsin kansalaisia ja jotka menevät jonkin sopimuspuolen alueelle ainoastaan palveluja vastaanottamaan, on maahantulo- ja oleskeluoikeus”. Kyseisen 5 artiklan 4 kohdassa täsmennetään, että artiklassa mainitut oikeudet taataan sopimuksen liitteissä I–III olevien määräysten mukaisesti.

8 Sopimuksen 15 artiklan mukaan sopimuksen liitteet ja pöytäkirjat ovat erottamaton osa sopimusta.

9 Sopimuksen 16 artiklan otsikko on ”Viittaukset yhteisön oikeuteen”, ja se kuuluu seuraavasti:

”1. Tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi sopimuspuolet toteuttavat kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotta niihin Euroopan yhteisön säädöksiin, joihin viitataan, sisältyviä oikeuksia ja velvollisuuksia vastaavia oikeuksia ja velvollisuuksia sovelletaan niiden välisissä suhteissa.

2. Siinä määrin kuin yhteisön oikeuden käsitteet liittyvät tämän sopimuksen soveltamiseen, huomioon otetaan asiaa koskeva Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö, joka edeltää tämän sopimuksen allekirjoittamista. Tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeinen oikeuskäytäntö annetaan tiedoksi Sveitsille. Sekakomitea määrittää sopimuspuolen pyynnöstä kyseisen oikeuskäytännön seuraukset sopimuksen moitteettoman soveltamisen varmistamiseksi."

10 Sopimuksen liitteessä I olevassa 17 artiklassa kielletään sopimuksen 5 artiklassa määrätyissä tapauksissa kaikki sellaisia jonkin toisen sopimuspuolen alueella tarjottavia rajat ylittäviä palveluja koskevat rajoitukset, joiden tarjoaminen kestää enintään 90 tosiasiallista työpäivää kalenterivuoden aikana, sekä tietyin edellytyksin maahantuloon ja oleskeluun liittyvät rajoitukset.

11 Sopimuksen liitteessä I olevan 23 artiklan sanamuoto on seuraava:

"1. Tämän sopimuksen 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu palvelujen vastaanottaja ei tarvitse oleskelulupaa enintään kolmen kuukauden pituista oleskelua varten. Yli kolmen kuukauden pituista oleskelua varten palvelujen vastaanottajalle myönnetään palvelujen vastaanottamista varten niiden tarjoamisen pituinen oleskelulupa. Hänelle voidaan olla myöntämättä sosiaalietuuksia kyseisen oleskelun aikana.

2. Oleskelulupa on voimassa sen myöntäneen valtion koko alueella."

Kansallinen säännöstö

12 Vorarlbergin osavaltion metsästyslain (Voralberger Gesetz über das Jagdwesen; LGBl. nro 32/1988), sellaisena kuin sitä on sovellettava pääasiassa (LGBl. nro 54/2008), 2 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Metsästysoikeuden sisältö ja käyttäminen

1. Metsästysoikeus on kaiken metsästyksen harjoittamisen perusta. Se on sidottu maanomistukseen ja käsittää oikeuden hoitaa, metsästää ja hyödyntää riistaa.

2. Maanomistajalla on oikeus määrätä metsästysoikeudestaan vain siltä osin kuin hänen omistamansa maat muodostavat yksityisen metsästysalueen (yksityisen metsästysoikeuden haltija). Oikeus määrätä metsästysoikeuksista kaikilla muilla alueilla kuuluu metsästysyhdistyksille.

3. Metsästysoikeuden haltijoiden (2 momentti) on joko itse käytettävä metsästysalueitaan metsästykseen tai siirrettävä alueiden käyttöoikeus vuokralaiselle (metsästysvuokraoikeuden haltija).”

13 Saman lain 20 §:n sanamuoto on seuraava:

”Metsästysoikeuden vuokraaminen

1. Metsästysoikeuden vuokraaminen voidaan toteuttaa yksilöllisesti neuvotellulla sopimuksella, julkisessa tarjouskilpailussa tehdyllä sopimuksella tai julkisen huutokaupan perusteella. Metsästysoikeutta vuokrattaessa metsästysoikeuden haltijoiden on huolehdittava siitä, että metsästysoikeutta käytetään 3 §:ssä säädettyjen periaatteiden mukaisesti.

2. Metsästysoikeuden vuokra-aika on kuusi metsästysvuotta metsästysyhdistykselle kuuluvalla metsästysalueella ja kuusi tai 12 metsästysvuotta yksityisillä metsästysalueilla. Mikäli metsästysoikeutta koskeva vuokrasuhde päätetään ennenaikaisesti, metsästysoikeus voidaan vuokrata uudelleen vain vuokra-ajan jäljellä olevaksi ajaksi.

3. Metsästysvuokrasopimus on tehtävä kirjallisesti. Siinä on mainittava kaikki metsästysoikeuden käyttöä koskevat ehdot, mukaan lukien mahdolliset lisämääräykset, kuten vakuuden asettamista koskevat määräykset, riistavahinkojen korvauksen vähimmäismäärää koskevat määräykset tai pyydystysvälineiden rakentamista, käyttöä tai siirtämistä koskevat määräykset. Ehtoja, joita ei ole mainittu metsästysvuokrasopimuksessa, on pidettävä pätemättöminä. Metsästysvuokrasopimuksessa on aina ilmoitettava metsästysoikeuden haltijan sekä vuokralaisen nimet, metsästysalueen kuvaus, sijainti ja pinta-ala, vuokra-ajan alkamis- ja päättymisajankohdat sekä vuokran määrä.

4. Ennen sellaisen yksityisen metsästysalueen vuokraamista, joka käsittää toisen maanomistajan maa-alueita, joiden pinta-ala on suurempi kuin kymmenen hehtaaria, yksityisen metsästysoikeuden haltijan on kuultava näiden maa-alueiden omistajaa.

5. Metsästysoikeuden haltijan on toimitettava metsästysvuokrasopimus toimivaltaisen viranomaisen tutkittavaksi aikaisintaan vuotta ja viimeistään kuukautta ennen vuokra-ajan alkamista. Metsästysvuokrasopimus tulee voimaan sovittuna ajankohtana, mikäli toimivaltainen viranomainen ei sitä vastusta kuukauden määräajassa tai mikäli vastalauseiden perusteena olevat ongelmat ratkaistaan

asetetussa kohtuullisessa määräajassa. Näitä säännöksiä sovelletaan myös voimassa olevien metsästysvuokrasopimusten muutoksiin.

6. Osavaltion hallitus antaa asetuksella yksityiskohtaiset säännökset metsästysoikeuden vuokraamista koskevasta menettelystä."

14 Metsästysmaksun kantamisesta annetun Vorarlbergin osavaltion lain (Vorarlberger Gesetz über die Erhebung einer Jagdabgabe, jäljempänä Vlbg. JagdAbgG; LGBl. nro 28/2003) 1 §:n mukaan metsästysoikeuden käyttämisestä on suoritettava metsästysmaksu. Lain 2 §:n mukaan maksun on velvollinen suorittamaan metsästysoikeuden haltija tai – mikäli käyttöoikeus siirretään vuokralaiselle – metsästysvuokraoikeuden haltija.

15 Vlbg. JagdAbgG:n 3 §:ssä määritetään maksun määräytymisperuste seuraavasti:

"1. Jos metsästysoikeus vuokrataan, maksu määräytyy vuosivuokran perusteella, ja siihen lisätään mahdollisesti sopimusteitse sovittujen liitännäissuoritusten arvo. Metsästyksen valvontaan ja metsästys- ja riistavahinkoihin liittyviä kuluja ei pidetä liitännäissuorituksina.

2. Jos metsästysoikeutta ei vuokrata, maksu määräytyy sellaisen summan perusteella, joka voitaisiin vuokrattaessa saada vuosivuokrana.

3. Jos vuokratun metsästysoikeuden osalta vuosivuokra, johon lisätään mahdollisesti sopimusteitse sovittujen liitännäissuoritusten arvo, on olennaisesti alhaisempi kuin summa, joka voitaisiin vuokrattaessa saada, maksu määräytyy samoilla perusteilla kuin jos metsästysoikeutta ei vuokrata.

_ _”

16 Vlbg. JagdAbgG:n 4 §:n 1 momentin mukaan henkilöiden, joiden pääasiallinen kotipaikka on Itävallassa, unionin kansalaisten sekä heihin unionin oikeuden nojalla rinnastettavien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden suorittaman maksun määrä on 15 prosenttia maksun määräytymisperusteesta. Saman lain 4 §:n 2 momentin mukaan kaikkien muiden henkilöiden suorittaman maksun määrä on 35 prosenttia maksun määräytymisperusteesta.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

17 Sveitsin kansalaiset Hengartner ja Gasser tekivät 8.1.2002 Itävallassa sijaitsevan metsästysalueen vuokraamista koskevan sopimuksen metsästysyhdistyksen kanssa kuudeksi vuodeksi ajalle 1.4.2002–31.3.2008. Vuosivuokraksi sovittiin 10 900 euroa, ja vuokratun metsästysalueen pinta-ala on 1 598 hehtaaria.

18 Unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta käy ilmi, että pääasian valittajat oleskelevat säännöllisesti Vorarlbergin osavaltion alueella metsästääkseen siellä.

19 Kyseisen osavaltion toimivaltainen viranomainen hyväksyi 16.4.2002 tekemällään päätöksellä kahden henkilön nimeämisen riistanvartijatehtäviin valittajien tekemän metsästysvuokrasopimuksen keston ajaksi.

20 Vorarlbergin osavaltion verohallinto vahvisti 1.4.2007 tekemällään päätöksellä pääasian valittajien metsästysmaksun suuruudeksi 35 prosenttia maksun määräytymisperusteesta, eli 4 359 euroa metsästysvuodelle 1.4.2007–31.3.2008. Pääasian valittajat tekivät päätöksestä oikaisuvaatimuksen.

21 Kyseinen verohallinto hylkäsi 17.10.2007 tekemällään päätöksellä oikaisuvaatimuksen sillä perusteella, että korkeamman maksukannan soveltaminen oli yhdenmukainen kansallisen lainsäädännön kanssa. Tässä päätöksessä korostettiin sitä, ettei sopimuksen määräyksiä voitu soveltaa metsästykseen eikä siihen liittyviin maksuihin.

22 Pääasian valittajat tekivät valituksen Verwaltungsgerichtshofiin ja vetosivat pääasiallisesti sijoittautumisvapautta koskevan oikeuden sekä unionin kansalaisten yhdenvertaista kohtelua koskevan oikeuden loukkaamiseen. He totesivat, että metsästys on kalastuksen tai maatalouden tavoin taloudellista toimintaa etenkin pääasian kaltaisessa tilanteessa, jossa kaadetut riistaeläimet myydään Itävallassa. Vorarlbergin osavaltion verohallinnon olisi näin ollen pitänyt soveltaa 15 prosentin suuruista maksukantaa välttääkseen kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän.

23 Kyseinen verohallinto väitti, että metsästystä oli pidettävä urheiluna, jonka tavoitteena ei ole jatkuva tulojen saaminen.

24 Verwaltungsgerichtshof on tässä tilanteessa päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko metsästyksen harjoittaminen silloin, kun metsästysoikeuden haltija myy kaatamansa riistan kyseisessä valtiossa, EY 43 artiklassa tarkoitettua itsenäisen ammatin harjoittamista myös tilanteessa, jossa kyseisellä toiminnalla kokonaisuudessaan ei ole tarkoitus tavoitella voittoa?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

EY 43 artiklan sovellettavuus

25 Aluksi on täsmennettävä, että vaikka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa nimenomaisesti EY 43 artiklaan, josta on tullut SEUT 49 artikla, EY:n perustamissopimuksen sijoittautumisvapautta koskeviin määräyksiin voi vedota ainoastaan unionin jäsenvaltion kansalainen, joka haluaa sijoittautua toisen jäsenvaltion alueelle, tai kyseisen jäsenvaltion kansalainen, jonka tilanteella on yhtymäkohta unionin oikeudessa tarkoitettuihin tilanteisiin (ks. vastaavasti asia C-147/91, Ferrer Laderer, tuomio 25.6.1992, Kok., s. I-4097, 7 kohta).

26 Näin ollen perustamissopimuksen sijoittautumisvapautta koskevia määräyksiä ei voida soveltaa Sveitsin valaliiton kaltaisten kolmansien maiden kansalaisiin.

27 Voidakseen esittää ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle tulkinnan kannalta hyödylliset seikat unionin tuomioistuin voi ottaa huomioon unionin oikeusjärjestyksen säännökset, joihin kyseessä oleva tuomioistuin ei ole viitannut esittämässään kysymyksessä (ks. asia C-241/89, SARPP, tuomio 12.12.1990, Kok., s. I-4695, 8 kohta ja asia C-506/06, Mayr, tuomio 26.2.2008, Kok., s. I-1017, 43 kohta).

28 Kun otetaan huomioon pääasian tosiseikat sekä oikeudelliset seikat, esitettyä kysymystä on näin ollen tarkasteltava sopimuksen määräysten kannalta.

Sopimuksen tulkinta

29 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään lähinnä sitä, ovatko sopimuksen määräykset esteenä sille, että jäsenvaltio perii Sveitsin kansalaisilta alueellista maksua soveltamalla heihin korkeampaa maksukantaa kuin muun muassa unionin jäsenvaltion kansalaisiin.

30 Unionin tuomioistuinta pyydetään näin ollen tarkastelemaan, voidaanko sopimuksen määräyksiä soveltaa pääasian kaltaiseen vero-oikeudelliseen asiaan, ja – jos vastaus on myöntävä – määrittämään määräysten soveltamisala. Koska sopimus sisältää eri määräykset palvelujen tarjoamisesta ja sijoittautumisesta, on syytä määrittää pääasian valittajien Itävallassa harjoittaman toiminnan luonne kyseessä olevan maksujärjestelmän kannalta.

Kyseessä olevan toiminnan luokitus

31 Vlbg. JagdAbgG:n mukaan metsästysoikeuden käyttämisestä Vorarlbergin osavaltion alueella on suoritettava vuosimaksu. Koska vuokralainen on metsästysoikeuden vuokratessaan velvollinen suorittamaan maksun ja koska maksu kannetaan metsästysmäärästä riippumatta, pääasian kaltaisessa tilanteessa on katsottava, että maksusaatava syntyy, kun metsästysoikeus vuokrataan Vorarlbergin osavaltion alueella.

32 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen käsiteltävänä oleva sopimusvelvoite koskee siis sitä, että pääasian osapuolten käyttöön luovutetaan korvausta vastaan ja tietyin edellytyksin rajattu alue, jossa he voivat metsästää. Metsästysvuokrasopimus koskee näin ollen palvelujen tarjoamista, joka on pääasiassa valtioiden rajat ylittävää, koska pääasian valittajien, jotka ovat kyseistä aluetta koskevan metsästysoikeuden vuokralaisia, on mentävä Vorarlbergin osavaltion alueelle voidakseen harjoittaa siellä oikeuttaan.

33 Pääasian valittajia on siis pidettävä sellaisen palvelun vastaanottajina, joka koostuu tiettyä aluetta koskevan ja ajallisesti rajoitetun metsästysoikeuden käyttöoikeuden luovuttamisesta korvausta vastaan (ks. vastaavasti asia C-97/98, Jägerskiöld, tuomio 21.10.1999, Kok., s. I-7319, 36 kohta).

34 Koska maksusaatava syntyy, kun metsästysoikeus vuokrataan, maksun laillisuuden arvioimiseksi ovat merkityksellisiä ainoastaan sopimuksen palvelujen tarjoamista koskevat määräykset.

Sopimuksen määräysten vaikutus maksujen kantamiseen pääasiassa

35 Koska kyse on pääasiassa käsiteltävän liiketoimen verokohtelusta, on tutkittava, onko sopimuksen palvelujen tarjoamista koskevia määräyksiä tulkittava niin, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle maksulle, jota kannetaan metsästysoikeuden vuokralaisen kansalaisuuden perusteella joko 15 tai 35 prosenttia maksun määräytymisperusteesta.

36 On syytä muistuttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansainvälistä sopimusta ei pidä tulkita ainoastaan sopimuksen sanamuodon perusteella vaan myös sen tavoitteiden valossa. Valtiosopimusoikeutta koskevan 23.5.1969 tehdyn Wienin yleissopimuksen 31 artiklassa täsmennetään tältä osin, että valtiosopimusta on tulkittava vilpittömässä mielessä ja antamalla siinä käytetyille sanonnoille niille kuuluvassa yhteydessä niiden tavallinen merkitys sekä valtiosopimuksen tarkoituksen ja päämäärän valossa (ks. vastaavasti muun muassa lausunto 1/91, 14.12.1991, Kok., s. I-6079, Kok. Ep. XI, s. 565, 14 kohta; asia C-416/96, El-Yassini, tuomio 2.3.1999, Kok., s. I-1209, 47 kohta; asia C-268/99, Jany ym., tuomio 20.11.2001, Kok., s. I-8615, 35 kohta ja asia C-386/08, Brita, tuomio 25.2.2010, Kok., s. I-1289, 42 ja 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

37 Tässä yhteydessä on korostettava, että sopimuksen 1 artiklan b alakohdan mukaan sopimuksen tavoitteena on helpottaa Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden ja Sveitsin kansalaisten palvelujen tarjonnan harjoittamista sopimuspuolten alueella sekä vapauttaa lyhytkestoisten palvelujen tarjoaminen.

38 Lisäksi on täsmennettävä, että sopimuksen 5 artiklan 3 kohdassa myönnetään henkilöille, joiden on katsottava olevan sopimuksessa tarkoitettuja palvelujen vastaanottajia, maahantulo- ja oleskeluoikeus sopimuspuolten alueella. Sopimuksen liitteessä I oleva 23 artikla sisältää erityismääräykset oleskeluluvan myöntämisestä tällaisille henkilöille.

39 Kysymykseen siitä, halutaanko sopimuksella luoda palvelujen vastaanottajien maahantulo- ja oleskeluoikeutta koskevan järjestelmän lisäksi yleinen yhdenvertaisen kohtelun periaate, joka koskee palvelujen vastaanottajien oikeusasemaa jonkin sopimuspuolen alueella, on huomautettava, että vaikka sopimuksen 2 artiklassa määrätään syrjimättömyysperiaatteesta, siinä ei kielletä yleisesti eikä ehdottomasti kaikkea toisen sopimuspuolen alueella oleskelevien sopimuspuolen kansalaisten syrjintää vaan ainoastaan kansalaisuuteen perustuva syrjintä silloin, kun nämä kansalaiset ovat tilanteessa, joka kuuluu sopimuksen liitteessä I–III olevien määräysten aineelliseen soveltamisalaan.

40 Sopimuksessa ja sen liitteissä ei ole erityissäännöksiä, joiden nojalla palvelujen vastaanottajiin voitaisiin soveltaa syrjimättömyysperiaatetta silloin, kun sovelletaan palvelujen tarjoamiseen liittyviä liiketoimia koskevia verosäännöksiä.

41 Oikeuskäytännössä on lisäksi todettu, että Sveitsin valaliitto ei ole liittynyt osaksi yhteisön sisämarkkinoita, joilla pyritään poistamaan kaikki esteet kansallisia markkinoita vastaavan täyden liikkumisvapauden alueen luomiseksi ja joihin sisältyy muun muassa palvelujen tarjoamisen vapaus ja sijoittautumisvapaus (ks. asia C-351/08, Grimme, tuomio 12.11.2009, Kok., s. I-10777, 27 kohta).

42 Oikeuskäytännössä on täsmennetty myös, että tässä yhteydessä sisämarkkinoita koskeville unionin oikeuden oikeussäännöille annettua tulkintaa ei voida automaattisesti soveltaa sopimuksen tulkintaan, paitsi jos sopimuksen määräyksissä nimenomaisesti määrätään tällaisesta soveltamisesta (ks. asia C-541/08, Fokus Invest, tuomio 11.2.2010, Kok., s. I-1025, 28 kohta).

43 Esitettyyn kysymykseen on edellä todetun perusteella vastattava, etteivät sopimuksen määräykset ole esteenä sille, että sopimuspuolen kansalaista kohdellaan palvelujen vastaanottajana toisen sopimuspuolen alueella eri tavalla kuin henkilöitä, joiden pääasiallinen asuinpaikka on mainitulla alueella, unionin kansalaisia sekä näihin unionin oikeuden nojalla rinnastettavia henkilöitä, siltä osin kuin kyse on metsästysoikeuden vuokraamisen kaltaisesta palvelujen tarjoamisesta perittävän maksun kantamisesta.

Oikeudenkäyntikulut

44 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta 21.6.1999 Luxemburgissa allekirjoitetun Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Sveitsin valaliiton sopimuksen

määräykset eivät ole esteenä sille, että sopimuspuolen kansalaista kohdellaan palvelujen vastaanottajana toisen sopimuspuolen alueella eri tavalla kuin henkilöitä, joiden pääasiallinen asuinpaikka on mainitulla alueella, unionin kansalaisia sekä näihin unionin oikeuden nojalla rinnastettavia henkilöitä, siltä osin kuin kyse on metsästysoikeuden vuokraamisen kaltaisesta palvelujen tarjoamisesta perittävän maksun kantamisesta.

Allekirjoitukset